

GUSTO FASHION

Op exclusief bezoek in de ateliers van Montblanc in Zwitserland

MONTBLANC HAUTE HORLOGERIE

Redacteur Joost Houtman kreeg de unieke kans om tussen de besneeuwde Zwitserse toppen een kijkje te nemen in de uurwerk-ateliers van Montblanc. Ateliers waar ze high-tech combineren met pure ambacht met als enig doel een stukje poëzie rond uw pols te toveren. El Gusto liet voor een keer de tijd eens niet de tijd...

A man's best friend

Te laat door de file. Hoe lang duurt het nog eer ik kan inchecken? Ik moet zeker om 20u daar zijn. Een mens is in deze hectische tijden willens nilens bezeten door tijd. En of we die in het oog houden! Het uur kan je aflezen van het dashboard van de auto, van je laptop of van de display van je gsm. Je kan zelfs – heel gewaagd – even pseudo-prehistorisch doen door aan iemand de tijd te vragen. Of je kan in Lier aan de Zimmertoren gaan staan en hopen dat er genoeg zonnenschijn is om de zonnenuijzer af te lezen.

Een man wordt gemiddeld 78 jaar oud. Dat zijn een luttele 683.760 uren. Daarvan verslaap je er gelukkig nog minstens zo'n 200.000. Maar al die andere uren ben je dus met tijd bezig. En eigenaardig genoeg kiest een echte man om die tijd eventjes te checken, te vatten, misschien zelfs om die tijd even vast te zetten nog altijd voor een echt polshorloge. Terwijl we dat in principe niet meer nodig hebben. Je smartphone kijkt bij manier van spreken zelfs neer op zulk een eenvoudige applicatie. Waarom geven mannen dan toch zo graag goed geld uit aan een polshorloge? Omdat een polshorloge het enige echte mannenjuweel is, meneer. Eentje dat je persoonlijkheid (en eventueel je portefeuille) wat extra zichtbaarheid verleent. Kortom, a watch is a man's best friend.

Geen crême, schoenencollectie, oorbel, Delvaux of dure lingerie... nee, geef meneer maar een echt horloge. Om op te vallen? Nee, want je moet al een ingewijde zijn om het prijskaartje van een horloge dat iemand draagt te kunnen inschatten. Welkom in de geheime wereld der polshorlogeliefhebbers! De wereld van de horlogebroeders. (Men vergeve mij de flauwe woordspeling.) Een man kan nog zo stuurs of zwijgzaam zijn. Spreek hem aan over zijn horloge en de woordenstroom is niet te stoppen. Filosofische gesprekken over tijd (tijdbeleving, tijdsbesef, sterfelijkheid...), esthetische essays over kunst, schoonheid en design volgen elkaar op tegen sneltempo... Het gaat

vanzelf, als vanuit de losse pols. Panerai, Omega, Breitling, Rolex, Patek Philippe, Corum, TagHeuer... namen als een klok. (Men vergeve mij woordspeling nummer twee.) Geen horloge met batterij, nee hoor. Geef meneer maar het echte werk. Het mechanische! Da Vinci, Galileo en – dichterbij huis – Constant Huygens waren er al mee bezig: een systeem ontwikkelen dat zichzelf opwindt, gewoon door te bewegen. Deze drie namen suggereren ook dat we hier op het snijpunt van twee werelden zitten: kunst en wetenschap. En inderdaad, het binnenwerk van een mechanisch horloge is tienduizend maal fascinerender dan het vaak al stunning buitenwerk.

Exclusief, exclusiever, exclusiefst

Het bedrijf Montblanc is nog niet zo heel lang actief op de polshorlogemarkt. Toch staat de naam Montblanc garant voor pure luxe. In 1906 richtten drie heren van stand in Hamburg een bedrijfje op en kozen als bedrijfsnaam de mythische Montblancberg. Het is de absolute marktleider voor luxe schrijfinstrumenten. Opmerkelijk, want de pennen worden stuk voor stuk met de hand in Europa vervaardigd. Pas midden jaren negentig breidde Montblanc het gamma uit van luxe schrijfinstrumenten naar andere luxeproducten als lederen tassen, juwelen, brillen, parfum en dus ook horloges. Verwonderlijk is dat niet, want deze producten vragen allemaal om vakmanschap, tijdloos design, verfijning en oog voor detail. Ondergetekende kreeg de exclusieve kans om de horloge-ateliers van Montblanc in Zwitserland te bezoeken. Meer nog, ook de mythische ateliers van Minerva (sinds 2007 deel van Montblanc) mochten we eens onder de loupe nemen.

De uitnodiging is inderdaad behoorlijk exclusief. Yves Vanheven, brand manager België/Luxemburg vergezelt me. Ondanks zijn jarenlange ervaring bij Montblanc ziet hij de uurwerkhemel ook voor het eerst. Voor Marc Vanhoutteghem, juwelier in Gent (twee zaken: Vanhoutteghem Juwelier en Young Watch) en Geert en Hilde Martens (met een zaak in Sint-Niklaas en één

in Aalst) – alle drie met een stevig aantal juwelierjaartjes op de teller - is het hun eerste keer.

Na een vlucht met de stevige turbulenties en een daarop volgende gelukzalige luxueuse autorit komen we aan in Hotel Beau Rivage in Neufchâteau. Beau Rivage? Uw moeder zal u er ongetwijfeld op attent maken dat dat de naam is van een van de personages uit The Bold and the Beautiful. Gelukkig blijkt het in ons geval om een bijzonder stijlvol en comfortabel hotel te gaan met, jawel, de nodige sterren. En wat een uitzicht over het meer! Er staan ons twee drukke dagen te wachten.

Watch-walhalla

De eerste trip brengt ons via de nodige hoogtemeters naar een heerlijk sneeuwlandschap. We zitten nu in het walhalla van de horlogerie, Le Locle. Hier huisvest letterlijk elk bekend horlogehuis haar ateliers. Maar ook alle toeleveranciers zitten hier. Alsook La Musée de l' horlogerie.

Waarom ze het hier allemaal zo afgelegen gaan zoeken? Dat is natuurlijk historisch gegroeid. Blijkbaar hielden de boeren en boerinnen zich eeuwenlang 's winters ledig met kantklossen. Immers, hun weilanden waren toch bedolven onder de sneeuw. Kantenklossen is een minutieus werkje. Mechanische uurwerken in elkaar steken natuurlijk ook. Op zoek naar mensen met het juiste handigheidsprofiel (en een netwerk van ambachtslui) kwamen de uurwerkproducenten uiteindelijk in Le Locle terecht... om er te blijven. Men zegt van de mensen uit deze streek dan ook dat ze "even rechtlijnig als een spar" zijn. Ver weg van de snelle wereld heerst hier de absolute rust. Een heerlijke Louis XIV-achtige herenvilla herbergt Le Musée de l'horlogerie. In dit museum schotelen ze je op een gestructureerde rustige manier – op z'n Zwitsers - de geschiedenis van het "vastleggen van de tijd" voor; van wandklokken tot aan de uitvinding van het polshorloge. Het eerste polshorloge dateert trouwens al van de 19e eeuw. Het meereizende Vlaamse

gezelschap kijkt zijn ogen uit. We zien hier naast de klassieke neufchatelloises ook klokken versierd met schildpadschild, rondstappende porseleinen minuscule popjes en het volledig mechanisch vogeltje van Napoleon. Marc Vanhoutteghem brengt een spraakwaterfall op gang. Als achttienjarige leerde hij hier in Zwitserland de uurwerkmakersstiel. Hij vuurt de ene flashback na de andere op zoon, dochter en alle andere aanwezigen af. Hij legt de werking van het uurwerkspiraal uit en het geniale aan een Tourbillonhorloge. Collega-juweliers Geert en Hilde Martens luisteren geamuseerd mee.

Het eeuwige geduld

"In de late jaren 70, begin jaren 80 zaten de Zwitsers in zak en as. Iedereen kocht Japanse uurwerken zoals Seiko's. De Zwitserse banken hebben dan fors geïnvesteerd in het Swatch-verhaal. Dat heeft dan weer de klassieke uurwerkstiel aangezwengeld.", meldt Mark. Hoe een dubbeltje rollen kan. Vandaag heerst er een grote drang naar authenticiteit. Denk maar aan de hele Slow Food-beweging. Die authenticiteit zoeken mensen ook in hun uurwerken. Nu is een stukje "poëzie aan de arm" bijzonder gewild.

Volgende stop is het atelier van Montblanc. Een prachtig herenhuis met in de kelder verdieping een heus James Bondachtig laboratorium. Hier combineert men eeuwenoude ambacht met state-of-the-art technology. In tegenstelling tot vele andere uurwerkbouwers ontwikkelen ze hier zowel het design (het uiterlijk) als de techniek van het binnenwerk (de binnenkant). Men denkt hier niet enkel over elk detail na. Men buigt zich ook over het detail van het detail. Wie niet over het eeuwige geduld, goeie ogen en een paar gevoelige handen beschikt heeft hier weinig jobvooruitzicht. Ook de kwaliteitscontroles worden in dit gebouw uitgevoerd. Voer voor techniekfreaks...

Ik raak geïntrigeerd door een speciale collectie: de Nicolas Rieussec Chronograph. In 1821 vond Nicolas Rieussec de chro-

nograaf – letterlijk “schrijven van de tijd” - uit. Hij werkte voor Lodewijk XVIII en deze was verslaafd aan paardenrennen en zocht het perfecte systeem om de tijden zo juist mogelijk op te meten. Rieussec ontwierp een toestel met twee draaiende schijven: een voor de minuten en een voor de seconden. Op het stopmoment vallen twee druppels inkt neer zodat je naadloos minuut en seconde kan aflezen. Montblanc voelde er wel wat voor om met dit idee aan de slag te gaan. Zo werd de Montblanc Star Nicolas Rieussec Monopusher Chronograph geboren. Werkelijk uniek hoe je op de twee gekalibreerde

Godin van de vindingrijkheid

We kennen Minerva als de personificatie van de goddelijke macht van het verstand, de godin van de vindingrijkheid van de menselijke geest, maar natuurlijk ook van het legendarische Vlaamse automeerk. Minerva is ook de naam van een “manufacture horlogère” met ligging in Villeret. Hier werken maar 35 mensen die met wat geluk jaarlijks in totaal 300 uurwerken afleveren. De broers Hippolyte en Charles-Yvan Robert stichtten het bedrijf in 1858. Montblanc nam het bedrijf over in 2007 en herdoopte het in Institut Minerva de Recherche en haute

je hier niet horen vallen. Daarvoor zijn de werknemers te minutieus en te handig bezig. Hier wordt bijvoorbeeld de nieuwe Tourbillon spéciale in elkaar gezet. Het zal uiteindelijk het pièce de résistance worden op de jaarlijkse uurwerkbeurs in Geneve. Maar liefst 650 minuscule stukjes moeten op het enige juiste plaatsje gepast worden om alzo 18000 bewegingen per uur te kunnen genereren.

Bestel je bij Minerva “une pièce unique” krijg je dat ook met absolute garantie. Niemand anders zal dan ooit hetzelfde uur-

meer op impuls en volgen de mode. Dat maakt het voor ons soms moeilijk om in te schatten. Voor dit soort prachtige volledig handgemaakte uurwerken bestaat er ook een – natuurlijk kleinere – markt. Maar die vereist wel de nodige begeleiding; je moet je kennis en je reputatie opbouwen.” Echtgenoot Geert treedt bij: “Dat is ook de reden waarom de grote ketens zich niet echt wagen aan juwelierie en haute horlogerie. Die markt is immers te specifiek. Wij zien vooral een sterke groei in uurwerken in de prijsklasse tussen 2000,- en 5000,-. Meer en meer mensen combineren luxe met ‘sentiment’ . Als je dan ziet hoe

schijven, bijeengehouden door een omgekeerde (lachende?) brug, de verstreken seconden en minuten kan aflezen. Vergeet de grote en kleine draaiende wijzer! Het zijn de schijven die draaien. Na de rondleiding krijgen we de nieuwe collectie te zien. Die ene Montblanc van 170000,- ja, die, die wil ik wel eens omdoen.

horlogerie. Ondertussen kan het bedrijf op een rijke geschiedenis brug.

Hier werken ze nog echt puur artisaan, à l'ancienne. Van ontwerp tot uitvoering doen ze hier alles nog met de hand. Grootmeester Demetrio Cabiddu leidt ons rond. Hier heerst de absolute rust “dans un atmosphère très familiale”! Een spel zal

DIT IS EEN WONDERLIJKE TRIP DOORHEEN AMBACHT PUR SANG. EN JA, DE RUST HIER KRIJGT HAAST MYTHISCHE PROPERTIES.

werk dragen. Je krijgt er zelfs een hele portfolio bij waarin gedocumenteerd staat hoe het tot stand is gekomen. En als er ooit iets zou haperen dan herstellen ze het hier in Villeret. Een probleem met een Minerva uit 1951? Geen probleem, want men heeft de stukjes en de toestellen van dat jaar hier nog apart staan... Dit is een wonderlijke trip doorheen ambacht pur sang. En ja, de rust hier krijgt haast mythische properties.

Hilde Martens is in de wolken: “Nu kan ik toch wel wat meer ‘verhaal’ aan een uurwerk koppelen. Sinds 2000 is de hele markt van uurwerken volatieler geworden. Mensen kopen wat

deze kunstwerken – want dat zijn het toch – gecreëerd worden, kan je niet anders concluderen dan dat het - relatief gesproken - koopjes zijn.” (lacht) Ondergetekende knikt instemmend, kijkt in zijn goodiebag, maar treft geen uurwerk aan...

Joost Houtman